

Această lucrare reprezintă varianta tipărită a unei părți din informațiile puse la dispoziția studenților pe site-ul disciplinei Structuri de Date, predată la anul I CB, facultatea de Automatică și Calculatoare, Universitatea Politehnică din București.

Recomandăm studenților să implementeze toți algoritmi prezentați în lucrare.

Autorii

IRINA GEORGIANA MOCANU, EUGENIA KALISZ

STRUCTURI DE DATE

- variante de implementare în C -

www.editurauniversitara.ro

EDITURA UNIVERSITARĂ
București - 2012

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Eugenia Kalisz
Coperta: Angelica Mălăescu

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MOCANU, IRINA GEORGIANA

Structuri de date : variante de implementare în C /
Irina Georgiana Mocanu, Eugenia Kalisz. - București : Editura
Universitară, 2012

Bibliogr.
ISBN 978-606-591-397-4

I. Kalisz, Eugenia

004.43 C

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786065913974

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din
această lucrare nu poate fi copiată fără acordul autorilor

Copyright © 2012
Editura Universitară
Director: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

Mulțimi generice	6
➤ Implementarea unor operații de bază	14
➤ Operații asupra mulțimilor nesortate	14
➤ Operații asupra mulțimilor sortate	17
➤ Metode de sortare	22
Liste	
➤ Liste simplu înlănțuite	28
➤ Liste generice (cu elemente de orice tip)	40
➤ Liste dublu înlănțuite	44
Tabele de dispersie	48
Colecții cu disciplina de prelucrare dictată de ordinea inserării elementelor – cozi și stive	
➤ Cozi și stive generice	54
➤ Variante de reprezentare a structurii stivă generică	64
➤ Variante de reprezentare a structurii coadă generică	68
Arbori	76
➤ Arbori binari	80
➤ Arbori binari de căutare	92
➤ Arbori binari de căutare echilibrați - AVL	98
➤ Arbori de selecție	102
Grafuri	
➤ Grafuri orientate	110
➤ Grafuri neorientate	128
Bibliografie	134

Multimi generice

Reprezentarea tipului mulțime:

d – dimensiunea elementelor

fid– funcția ce verifică identitatea

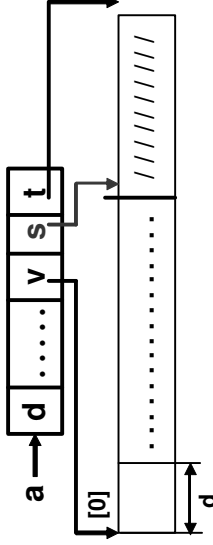
ord– funcția de ordonare (NULL dacă vectorul nu este sortat)

v – adresa vectorului de elemente,

s – adresa sfârșitului zonei utile (sfârșitul ultimului element)

t – adresa sfârșitului spațiului disponibil.

Cazuri particulare: (**a->s == a->p**) - mulțime vidă, (**a->s == a->t**) - mulțime completă

Operații de bază

Construcții - au ca rezultat o colecție nouă sau modifică o colecție existentă	Operații de caracterizare - furnizează informații despre o colecție
<ul style="list-style-type: none"> ➤ inițializare () → colecție ➤ adăugare (element, colecție) → colecție ➤ eliminare (element, colecție) → colecție ➤ reuniune (colecție, colecție) → colecție ➤ intersecție (colecție, colecție) → colecție ➤ diferență (colecție, colecție) → colecție 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ cardinal (colecție) → întreg ➤ apartenență (element, colecție) → 1 / 0 (da / nu) ➤ identice (colecție, colecție) → 1 / 0 ➤ include (colecție, colecție) → 1 / 0 ➤ disjuncte (colecție, colecție) → 1 / 0

```

/--- multimeV.h ---*/
/--- Multimi generice (elemente de orice tip) memorate ca vectori ---*/

#include <stdarg.h>
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <stdlib.h>
#include <conio.h>

#ifndef _TMULTIME_
#define _TMULTIME_

typedef int (*TFComp)(const void *, const void *);

typedef struct
{
    size_t d;          /* dimensiune elemente */
    TFComp fid;        /* verifică identitatea elementelor */
    TFComp ord;        /* funcția de ordonare sau NULL */
    void *v, *s, *t;  /* adrese vector, sfarsit zona utila, disponibilă */
} TMultime;

#define Cardinal(m) (((char*)((m)->s)-(char*)((m)->v)) / (m)->d)

```

```
/*--- functii de initializare ----*/
TMultime *InitD(size_t n, size_t d, TFComp fid, TFComp ord);
/* creeaza multime, alocand dinamic spatiu pentru descriptor
   si n elemente de dimensiune d; intoarce adr.multime sau NULL */
void Inits(TMultime *m, void *v, size_t n, size_t d,
           TFComp fid, TFComp ord);
/* initializeaza multimea m, cu maxim n elemente de dimensiune d,
   memorate in vectorul v, deja alocat static sau dinamic */
/*--- operatii asupra multimilor NESORTATE ----*/

int Aauga(void *nou, TMultime *m);
/* obiectiv: adaugarea unui nou element la sfarsitul vectorului;
   intoarce 1/0/-1 - succes/exista deja/lipsa spatiu */
int Elimina(void *x, TMultime *m);
/* intoarce 1/0 cu semnificatia eliminat / nu exista */
void* Loc(void *x, TMultime *m);
/* intoarce adresa elementului cautat sau NULL */

/*--- functii cu rezultat 1/0 cu semnificatia adevarat/fals*/
#define Apartine(x,m) ((Loc(x,m)!=NULL))
int Identice(TMultime *m1, TMultime *m2);
int Include(TMultime *m1, TMultime *m2);
```

```

/*-- spatiul pentru multimea rezultat alocat in prealabil, la adresa r;
rezultat intors = cardinalul multimii rezultat (>= 0) */
int Reuniune(TMultime *m1, TMultime *m2, TMultime *r);
int Diferenta(TMultime *m1, TMultime *m2, TMultime *r);
int Intersectie(TMultime *m1, TMultime *m2, TMultime *r);

/*---- operatii asupra multimilor SORTATE ----*/

int Inserare(void *nou, TMultime *m);
/* obiectiv: inserarea noului element in vectorul ordonat;
intoarce 1/0/-1 - succes/exista deja/lipsa spatiu */
int ElimO(void *x, TMultime *m);
/* intoarce 1/0 cu semnificatia eliminat / nu exista */
void* LocO(void *x, TMultime *m);
/* cautare secventiala, cu oprire la elem cautat sau la succes
sau la sfarsit; intoarce adresa elementului gasit sau NULL */
void *CautBin(void *x, TMultime *m, int *r);
/* cautare binara in vector sortat; daca elementul cautat exista,
atunci intoarce adresa si 1 (la adresa r),
altfel intoarce adresa primului succesori si 0 */
/*--- functii cu rezultat 1/0 cu semnificatia adevarat/fals*/
int IdenticeO(TMultime *m1, TMultime *m2);
int IncludeO(TMultime *m1, TMultime *m2);

```



```
/*-- spatiul pentru multimea rezultat alocat in prealabil, la adresa r;
   rezultat intors = cardinalul multimii rezultat (>= 0) */
int ReuniuneO(TMultime *m1, TMultime *m2, TMultime *r);
int DiferentaO(TMultime *m1, TMultime *m2, TMultime *r);
int IntersectieO(TMultime *m1, TMultime *m2, TMultime *r);

/*--- functii auxiliare ---*/
void *DeplDr(void *a, size_t dim, size_t d);
/* deplaseaza cu d octeti la dreapta un pachet de dim octeti */
void DeplSt(void *a, size_t dim, size_t d);
/* deplaseaza cu d octeti la stanga un pachet de dim octeti */
void Copie(void *dest, void *sursa, size_t n);
/* copiaza la destinatie n octeti de la sursa */
void Invers(void *a, void *b, size_t n);
/* inverseaza n octeti intre a si b */
#endif

/*-- declaratii necesare pentru generarea de valori aleatoare ---*/
#ifdef randomize
#include <time.h>
#define random(num)   (rand() % (num))
#define randomize()  srand((unsigned)time(NULL))
#endif
```

Exemplu de utilizare în cazul mulțimilor de întregi nesortați

```
/*-- test-mInt.c --*/
#include "multimev.h"

void afii(TMultime *m) /*-- functie de afisare multime --*/
{ int *x = (int*) (m->v), n = Cardinal(m), i = 0;
  printf("\n");
  for( ; i < n; i++) printf("%i, ", x[i]);
  printf("\n\n");
}

int compI(const void *a, const void *b) /*-- functie de comparare --*/
{ return *(int*)a - *(int*)b; }

int main()
{ int v[10] = {-1, 23, 4, 6, 3, 10}, z[15] = {0};
  TMultime m1 = {sizeof(int), compI, NULL, v, v+6, v+10}, *a = &m1,
                m2, *b = &m2,
                m3, *c = &m3;
  int v1 = 0, v2 = 6, v3 = 11, rez, i;
  int *pr;
```

```
/*- afisare multime, test apartenenta si localizare -*/
afii(a);
rez = Apartine(&v1, a);
printf("elementul %i %s\n", v1, rez? "" : "nu ");
pr = (int*)Loc(&v2, a);
if(!pr)
    printf("elementul %i nu apartine multimii\n", v2);
else
    printf("elementul %i are adresa %p si indice %i\n", v2, pr, pr-v);
/*- adaugare 2 elemente: unul care nu exista si altul care exista -*/
rez = Adauga(&v1, a);
printf("%i %s\n", v1, rez? "adaugat" : "exista deja");
rez = Adauga(&v2, a);
printf("%i %s\n", v2, rez? "adaugat" : "exista deja");
afii(a);

/* - eliminare 2 elemente - unul exista, celalalt nu -*/
rez = Elimina(&v3, a);
printf("%i %s\n", v3, rez? "eliminat" : "nu exista");
rez = Elimina(&v2, a);
printf("%i %s\n", v2, rez? "eliminat" : "nu exista");
printf("a: "); afii(a);
```

```

/*- initializare multime alocata static cu valori aleatoare -*/
Inits(b, z, 15, sizeof(int), compI, NULL);
randomize();
for(i = 10; i > 0; i--) { rez = random(15); Aadauga (&rez, b); }
    printf("b: "); afii(b);
printf("Cardinal(b) = %i\n", Cardinal(b));

/*- initializare multime c vida, alocata dinamic; c = Reuniune(a,b) -*/
rez = InitD(&m3, 30, sizeof(int), compI, NULL);
if(!rez)
{ printf("Initializate dinamica esuata\n");
  getch(); return 1;
}
rez = Reuniune(a, b, c);
printf("\nc = reuniune(a,b): "); afii(c);
printf("Cardinal(c) = %i\n", Cardinal(c));

getch(); return 0;
}

```

Implementarea unor operații de bază

```

TMultiplime *InitD(size_t n, size_t d, TFComp fid, TFComp ord)
{ TMultiplime *m = (TMultiplime*)calloc(1, sizeof(TMultiplime));
  if(!m) return NULL; /* alocare esuata */
  m->v = calloc(n, d);
  if(!m->v) { free(m); return NULL;} /* alocare esuata */
  m->d = d;
  m->s = m->v, m->t = m->v + d * n;
  m->fid = fid, m->ord = ord;
  return m;
}
/* initializare reusita */

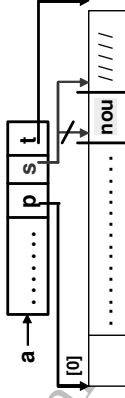
```

Operații asupra multiplimilor nesortate

```

int Adauga(void *nou, TMultiplime *m)
{ char* dest = (char*)(m->s), *x = (char*)nou;
  if(Apartine(nou,m)) return 0; /* nou exista */
  m->s = (char*)(m->s) + m->d; /* nu exista -> adauga la sfarsit m */
  for(; dest < (char*)m->s; dest++, x++) *dest = *x;
  return 1;
}

```



```

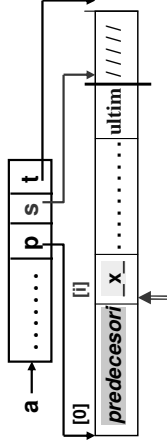
void* Loc(void *x, TMultime *m)
{ void *p = m->v;
  for(; p < m->s; p += m->d) if(m->fid(p, x) == 0) return p;
  return NULL;
}

int Include(TMultime *m1, TMultime *m2)
{ void *p1, *p2;
  for(p2 = m2->v; p2 < m2->s; p2 += m2->d) /* pentru fiecare e2 din m2 */
    if(!Apartine(p2,m1)) return 0; /* e2 nu a fost gasit in m1 */
  return 1; /* toate elementele din m2 exista in m1 */
}

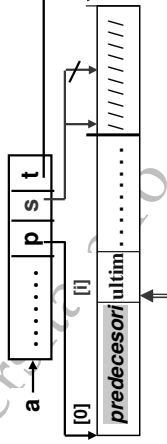
```

Implementați funcția de eliminare a unui element, care se realizează în două etape:

1. localizare (căutare)

2. eliminare efectivă, dacă a fost găsit

Ipoteză: nu este necesară păstrarea ordinii relative a elementelor. Numai în acest caz elementul eliminat poate fi înlocuit cu ultimul.

```

int Reuniune(TMultime *m1, TMultime *m2, TMultime *r)
/* Preconditii: (m1->d == m2->d) && (m1->fid == m2->fid) */
{ void *x, *p1 = m1->v, *p2 = m2->v;
/* actualizeaza r si copiaza m1 in r */
r->d = m1->d, r->fid = m1->fid, r->ord = m1->ord, r->s = r->v;
for(x = p1; x < m1->s; x++, (r->s)++)
*(char*)(r->s) = *(char*)x;
for(; p2 < m2->s; p2 += m2->d) /* pentru fiecare element e2 */
{ if(Apartine(p2,m1)) continue; /* daca exista in m1 continua parcurgere */
Copie(r->s, p2, r->d);
r->s += r->d;
}
return (r->s - r->v)/r->d; /* intoarce cardinal reuniune */
}

```

Example:

a: [-1, 23, 4, 6, 3, 10]

b: [5, 0, 3, 1, 4, 7]

c = a ∪ b: [-1, 23, 4, 6, 3, 10, 5, 0, 1, 7]

d: [7, 0, 1]

e = d ∪ b: [7, 0, 1, 5, 3, 4]

Operații asupra mulțimilor sortate

În cazul acestor operații trebuie să se țină seama de faptul că funcțiile de comparare și ordonare pot fi diferite - două elemente similare din punctul de vedere al criteriului de sortare pot să nu fie identice. De exemplu, în cazul unei mulțimi de produse sortate după preț, pot exista mai multe produse cu același preț, dar unul singur dintre ele este cel căutat.

Din acest motiv, în cazul în care funcțiile de ordonare și comparare sunt diferite, nu se pot aplica algoritmi specifici mulțimilor ordonate, ci trebuie apelate funcțiile care implementează operațiile pentru mulțimi nesortate.

Următoarea implementare a funcției de **căutare secvențială** tratează corect aceste situații.

```
void* LocO(void *x, TMultime *m)
{ void *p = m->v;
  int r;
  if(m->ord != m->fid) return Loc(x,m); /* similar != identic */
  for(; p < m->s; p += m->d)          /* pentru fiecare element din mutime */
  { r = m->ord(p, x);                 /* verifica relatia de ordine */
    if(r == 0) return p;              /* p identic cu elementul cautat */
    if(r > 0) break;                  /* p succesiv -> oprire cautare */
  }
  return NULL;                        /* elementul cautat nu exista in m */
}
```


Algoritm Căutare binară(x, m)

```

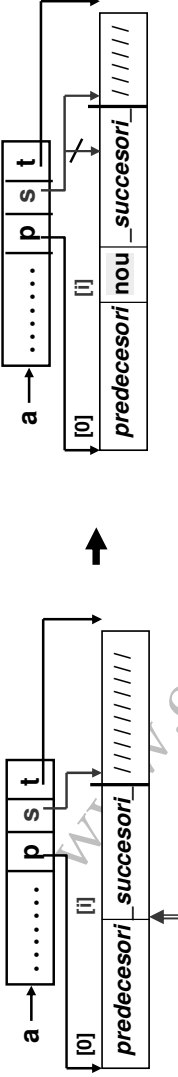
{ inițializări inf,sup - limite zonă de căutare în m;
  cât timp zonă de căutare nevidă
  { determină y = elementul de la mijlocul zonei de cautare;
    dacă elementele x și y sunt identice atunci → succes
      altfel dacă x precedesor y
        atunci sup = y; /* cautare în jumătatea stanga */
        altfel inf = y; /* cautare în jumătatea dreapta */
    }
  } → eșec
}

int Identice0(TMultime *m1, TMultime *m2) /* test criteriu ordonare */
{ void *p1 = m1->v, *p2 = m2->v;
  if(m1->ord != m1->fid) return Identice(m1,m2); /* test criteriu cardinal */
  if(Card(m1) != Card(m2)) return 0; /* test acelasi cardinal */
  for(; p1 < m1->s ; p1 += m1->d, p2 += m2->d) /* parcurge multimile */
    if(m1->fid(p1, p2) != 0) return 0; /* elemente diferite -> 0 */
  return 1; /* toate elementele identice -> multimi identice */
}

```

Observație. Deoarece mulțimile au același cardinal, testul de sfârșit parcurgere se face pentru una singură.

Inserarea se realizează în interiorul vectorului, între predecesori și succesori. Inserarea la sfârșit este doar un caz particular.


```

int Inserare(void *nou, TMultime *m)
{ void *p = m->v, *sp;
  int r;
  if(m->ord != m->fid) return Aadauga(nou,m); /* test criteriu ordonare */
  for(; p < m->s; p += m->d) /* pentru fiecare element din multime */
  { r = m->ord(p, nou); /* verifica relatia de ordine */
    if(r < 0) continue; /* p predecesor -> continua cautare */
    if(r == 0) return 0; /* nou exista deja in m -> gata */
    /* p sucesor -> nou va fi inserat */
    if(PlinaM(m)) return -1; /* multime plina -> inserare esuata */
    Depldr(p, m->s - p, m->d); /* deplasare dreapta succesori nou */
    break;
  }
}

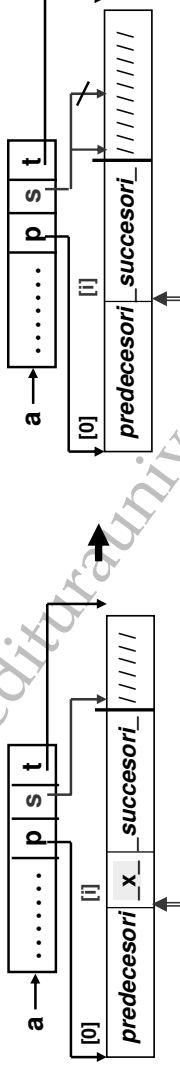
```

```

/* copiaza nou la adresa p (la sfarsit sau inaintea succesorilor) */
Copie(p, nou, m->d);
m->s += m->d;
return 1;
}
/* actualizeaza sfarsit m */

```

Implementați funcția de eliminare din mulțime sortată.


```

/*---- functii auxiliare ----*/

void *DeplDr(void *a, size_t dim, size_t d)
/* deplaseaza cu d octeti la dreapta un pachet de dim octeti */
{
char* sursa = (char*)a + dim - 1, *dest = sursa + d;
while(sursa >= (char*)a) *(dest--) = *(sursa--);
return ++dest;
}

```

```

void DeplSt(void *a, size_t dim, size_t d)
    /* deplaseaza cu d octeti la stanga un pachet de dim octeti */
{ char* sursa = (char*)a, *dest = sursa - d, *sf = sursa + dim;
  while(sursa < sf) *(dest++) = *(sursa++);
}

void Copie(void *dest, void *sursa, size_t n)
    /* copiaza la destinatie n octeti de la sursa */
{ void *sf = sursa + n;
  for(; sursa < sf; sursa++, dest++)
    *(char*)dest = *(char*)sursa;
}

void Invers(void *a, void *b, size_t n)
    /* inverseaza n octeti intre a si b */
{ void *sf = a + n;
  char temp;
  for(; a < sf; a++, b++)
    { temp = *(char*)a;
      *(char*)a = *(char*)b;
      *(char*)b = temp;
    }
}

```